

СМЕРТЬ УСМІХАЄТЬСЯ...

НЕВІДОМА ДІВЧИНА, УНІВЕРСИТЕТ МОРТИМЕРА

Біля краю скелі стоїть дівчина. Місяць не світить, тож ніхто не може спостерігати за її прощанням зі світом; навколо немає жодної стурбованої душі, яка б змусила її засумніватися, і жодного звуку, крім голосу моря та шепотіння її власного розпачу.

Насправді вона вкрай розсудлива, проте цієї темної ночі стоїть на схилі, прямуючи назустріч саморуйнації, з невидимим, уявним пістолетом біля скроні.

Можливо, усе було б інакше, якби їй не забракло сміливості. Світ вважає її хороброю, пам'ятатиме її такою. Жодних сумнівів. Цікаво, як визначатимуть цю смерть: убивство, самогубство чи нещасний випадок? Чи стане вона дівчиною з новин, яку штовхнули у прірву невидимі руки, чи тією, що стрибнула з власної волі? А може, люди припускатимуть, що бідолашна просто забрела надто близько до краю. Чи буквально, чи метафорично — хтозна.

Дмухаючи, вітер роздуває її сукню і волосся, змушуючи пасама ховати обличчя дівчини, створюючи таку ефірну й моторошну картину.

Картина. Світлини. Спогади.

Їх так багато у неї.

Вона не хоче стояти тут.

Та мусить.

Адже вони, як завжди, спостерігають.

Спостерігають, як вона стоїть, обмірковуючи свою ситуацію, своє рішення, свій вибір.

Спостерігають, як вона підходить ближче до краю і як тіло її усе ще тремтить, опираючись наказам розуму.

Спостерігають, як вона заплющує очі й кидається вниз, видає задушливий крик, що пронизує тишу на секунду, перш ніж раптово обірветься.

Спостерігають, як вона лежить на піску під чорним небом і помирає.

...І ВОНА УСМІХАЄТЬСЯ НАВЗАЄМ

САЛЕМ, 12 РОКІВ

Смерть споконвіку була єдиною правдою життя. Уперше вона подумала про смерть, коли їй було чотири. Салем добре пам'ятає той день, бо він назавжди закарбувався в її свідомості. Граючись, вона забрела в ліс за своїм будинком і впала в яму. Дівчинка довго плакала і кричала, проте ніхто її не чув. Саме в тій темній норі Салем повірила, що помре, і злякалася; а потім побачила, як у яму падає тіло дикого кролика з розірваною шиєю та нутрощами, виваленими назовні. У ту мить юний розум дівчинки, нажаханий смертю, зосередився на тварині, і вона усвідомила, що під шкірою кожного щось ховається. Зрештою, собака Джуні розшукала Салем, гавкотом прикликала до лісу членів її родини, однак ці кілька годин, проведені в норі з мертвим кроликом, вимушено змінили погляди й думки дівчинки, перебудували їх.

Погладжуючи золотисте хутро собаки, вона знаходить спокій у теплі її м'якого тіла, поки спогади про той доленосний

Дивну насолоду дарувало мені власне гниття.

Роберт Браунінг, «Пауліна»

день зринають у її пам'яті. Добросердна Джуні була єдиною істотою на цій землі, що стривожилася зникненням Салем.

Удаючи шанобливості, як навчила її матір, вона дивиться на свого мертвого дідуся, перебуваючи на його похороні.

Смерть — дивна річ. Запланована чи незапланована, легка чи болісна, насильницька чи природна, — це єдина всеосяжна істина, про яку всі навколо брешуть. Більшість дорослих, яких дівчинка зустрічала, живуть, не думаючи про загибель, намагаються втекти від неї, однак прямують просто в її тьмяні. Мабуть, їм важко згадати те, що Салем зрозуміла ще в юному віці: смерть неминуха. Вона переслідує людину з моменту її першого подиху та висмоктує з неї останній.

Можливо, саме тому дівчинку зараз так цікавить те, що відбувається після сконання.

Салем захоплюється наслідками смерті.

Поглядаючи на тіло дідуся, вона схиляє голову набік, як не личить дівчатам з хороших сімей, за словами її матері, яка тихенько ридає по інший бік від трупа, елегантно притиснувши до носа серветку. Батько обіймає її плечі, вони ледь помітно тремтять. Салем ні на мить не сумнівається у тому, що мати засмучена.

Вона теж засмучена. Простягнувши руку, дівчинка погладжує м'яке й напрохуд тепле хутро завжди жвавої Джуні, згадуючи їхні спільні прогулянки в лісі за будинком: як тварина облизувала її обличчя, коли Салем поверталася зі школи; як тиццала мордочкою їй у долоню, випрошуючи пестоші; як лежала поруч із нею, коли Салем залишалася зовсім сама. Одна лише Джуні любить дівчину такою, якою та є, не зважаючи на її «дивацтва», як їх називає матір.

Собака заспокійливо треться об тіло Салем, трохи повільніше, ніж у минулому, і дівчинка розуміє, що *дуже* сумуватиме за твариною, коли тої не стане.

Раптом серед тиші кімнати смутку її осяє думка.

— Що тепер буде з його тілом? — питає вона та відразу ж прикушує губу, не впевнена, чи зараз найкращий час, щоб

задовольнити свою цікавість. Салем частенько розтуляє рот невчасно, говорить щось недоречно — це ненавмисно, просто її соціальні навички, мабуть, недостатньо розвинені. Мати зазвичай нічого не каже, але їхню сім'ю таке осоромлює — дівчинка й сама усвідомлює це.

— Замовкни, дивачко, — буркоче її старша сестра, утупившись у телефон навіть на похороні, хоч майже всі люди вже розійшлися.

Олівія. Манірна та бездоганна Олівія. Найдорожчий скарб матері. Ясне світло життя батька. Ненависний камінчик у череві Салем.

Дівчинка не знає, якими повинні бути старші сестри, але якщо вони всі схожі на Олівію, то світ приречений. Не те щоб Олівія зовсім погана; насправді Салем помічає, як її сестра доброзичливо ставиться до навколишніх, допомагає людям, дарує їм усмішки та отримує нагороди. Усі люблять Олівію. Усі обожають Олівію. Усі величають Олівію. Усі, крім Салем.

Вона не знає, чому, та їй байдуже, якщо чесно.

Колись давно дівчинка сподівалася б, що батьки дорікнуть старшій сестрі за те, що та назвала її дивачкою. Утім, тепер — ні. Тепер Салем прикидається дорослою і подумки вживає слова на кшталт «дорікати», щоб давати відсіч іншим, адже дорослі не мають наміру захищати її у житті.

Власне, їхньої вини тут немає.

Вона вже збагнула, що людям не надто подобається, коли хтось дірявить чи розрізає трупи тварин, аби роздивитися їхні нутроші. Вочевидь, згідно з книгами, які Салем читала в бібліотеці у відділі для дорослих, така поведінка дітей вважається прецедентом майбутньої злочинної діяльності. Прецедент — її нове улюблене слово.

Однак дівчинка не почувається злочинницею. Вона не прагне нікого вбивати, її навіть нудить від цієї думки. Салем просто цікаво зазирати всередину мертвого тіла, щоб дізнатися,

чому і як воно втратило здатність жити. У ній горить спрага пізнання, а не жага крові.

— Можна мені побути з ним хвилюк наодинці, Хав'єре? — шморгнувши носом, мати повертається до батька, чия оливкова шкіра, як у Салем, здається незвично яскравішою у різкому світлі приміщення.

— Авжеж, люба, — говорить той, а далі киває одному з працівників похоронного бюро. — Виведи дітей звідси.

Не дослухавши його речення до кінця, Олівія рушає до дверей, агресивно стукаючи пальцями по екрану телефона, з яким останнім часом ні на мить не розлучається. Салем дуже цікаво, із ким сестра постійно спілкується. Власний телефон дівчинки, важкий, наче цеглина, лежить у її кишені та здебільшого слугує інструментом для читання, перегляду фільмів і пошуків на форумах, для яких вона надто юна. Але ж саме там і ховається найцікавіша інформація.

— З ким ти розмовляєш?

Слова злітають з уст Салем, перш ніж дівчинка встигає зупинити їх. Двічі за кілька хвилин — їй треба опанувати себе. Крокуючи за сестрою до виходу, вона обертається, щоб глянути на Джуні, і відчуває, як її серце стискається від усвідомлення: жвавий і непосидючий собака, постарівши, набув незвичної млявості.

— Тебе це не обходить.

Звернувши погляд убік, Салем зачаровано роздивляється рум'янець на вродливому обличчі Олівії, яка вкрай рідко червоніє. Хай дівчинка недолюблює свою сестру, проте знає її добре. *Дуже цікаво.*

Коли вона застрибує на один зі скрипучих стільців у вестибюлі й починає злегка гойдати ногами в кросівках, що не дістають долівки, Олівія сідає поруч із нею, не відриваючи взуття від підлоги.

— Розкажи мені, — наполягає Салем. — Я триматиму язик за зубами, обіцяю.

Зирнувши на неї, сестра закочує очі:

— От муха-набридуха.

Дівчинка терпляче чекає; хоча їй кортить перепитати, вона ж знає, що Олівія ненавидить тишу й завжди перша порушує її. Як і цього разу.

— Гаразд. З хлопцем із Мортімера.

Очі Салем умить стають виряченими: університет Мортімера має велику вагу в їхньому світі. Цей елітний заклад — місце для молодих людей із вищих каст; адже ті, хто здобули там дипломи, стають подібними до богів у своїх соціальних колах, символами влади та престижу. Потрапити туди вкрай важко.

Ба більше, саме в цьому університеті прадід дівчинки познайомився з її прабабусею. І відтоді всі діти родини Салазарів навчаються там, а це робить їхню сім'ю частиною ще більш ексклюзивної групи.

Однак приголомшило Салем зовсім інше.

— Але ж ти досі вчишся в старшій школі, ти ж неповнолітня. — Вона не може приховати подиву. — Чому ти спілкуєшся зі студентом?

— Тихо, — шипить Олівія, роззираючись навколо, аби переконатися, що їхню розмову ніхто не підслуховує, перш ніж нахилитися до вуха дівчинки. — Наші стосунки не романтичні, дурепо. З ним просто... приємно говорити. Він учиться там уже певний час, тому просто розповідає мені різні цікавинки про університет.

Салем не сумнівається, що сестра вступила б туди навіть без високого статусу їхньої сім'ї: її оцінки бездоганні, а досягнення на факультативах просто блискучі.

— Ти маєш ще два роки в запасі, — зазначає дівчинка.

— Тобі цього не втямити, — пхикає Олівія, знову набираючи щось на телефоні. — У тебе немає ні друзів, ні уявлення про те, як їх знайти.

Салем вирішує проігнорувати колючку, здебільшого тому, що це правда. Зважаючи на те, що вона встигла побачити за